proltaarnar negedegtii! — Пролетарии всех стран соединяйтесь!

Buriaad-Mongolin

# YNEN

B-M. mozkom ba B-M. respyybl. TK bolon yiledber. eblelin ... omenoos oder byri niitelegdene IX dygeer zilde garça baina.

1932 onii MAI 10 oder

№ 109 (662)

Zakika yne: Sara byriin 1 tekeg. Alban gazaruudta 1 tek. 80 mon. Gadaada ulasta—1 tek. 50 mon. Dugaar neseedin yne 5 monge

„B-M.Ynenii" kareenii aadris: Верхнеудинск. Центросоюзная 10 тел. № 3-28.

# 1932 onii mongon sangiin tosobiigi ogtaabariiin kubiskaliin 15-n ziliin oido ilyybçelen gyicedkeke

## Baruun zyyn Sibiir ba Dorono kizaar bolon Buriaad Mongoliin respyyblig koorondoo socaliis meriicoo batalsanii geree biçegees

Komuniis (b) Nam ba neker Staalin tyryytei tyynii teb komiteediin ynekeeree zeb ketelberi dooro zebleltə ulasiin kedelmeriçen angi ba kolkoos azalta tariaaçan bolon bykii azalçan arad niite bol tesebtə tabanziliin şiidkekii çanarta 3 dugaar zil dotoroo socaliis ekonoomigiin beki suuri baiguulka jabadaliigi ilan dabaad tyynees ulambyri jike çin zorigtoi ba baatar kyçe zangidan tus taban ziliin tegeskekii çanarta dyrbedygeer ziliin aradiin aza akuin tosobiigi gancakan gyicedkekees yle baran mon ilyy gyicedkeke jabadaliigi kangaza baina.

Θosediingoo koorondo socaliis meriicoo jabuulsan Zyyn ba Baruun Sibiiri, Dorono kizaar bolon Buriaad—Mongol respyyblig bol caaşadaa kizaar koorondiin socaliis meriicoede kabaadan orko zuuraa „Monge sangiin tosobiigi byrimesen gyicedkee ygii bol aradiin aza akuin byke salbari oronuudta teleblegdesen tosobiigi bejelyylen gyicedkegdeze çadagdaka ygii" geze B K (b) Namiin T. K-iin ba kinaka komiisiin Dikaabriin pleenymiin togtool dotoroo kelesen zaabariigi oder byride sanaza, namiin zebleliin kizaariin ba moziin emkinyydiin ketelberi dooro socaliis meriicoo ba gabşagaiçalgiigi bodoto kereg deere jabuulza, nok. Staalinii kelesen zurgaan zaabariigi bejelyylen gyicedkeze „ooroo zendoo bytekiigi kylieeke" beerenkii yzel ba „zyyni" nugalaatai eris temecene bide geze enyynii dooroki ujalganuudiigi bejedee daaza abanamdi:

1. Arad niitiin dunda oilogu ulaka kedelmeriigi yrgeer jabuulsanii yndese deere finaanciin tosobiigi gyicedkekiin teleo temeceke temecel de kedelmeriçen, kolkoos azaltan ba byke azalçan aradiigi elsyyleke, kedee nutagiin niudargaçuud, koto gazariin bajaçuudiigi çangaar kabçaka ba cag yrgelze kedeleke olon tymen idebkiteniigi elsyylze finaanciin aradiin komisaaraas ene 1932 onii niuurta zokioogdoson finaanciin tosobiigi tus tus telbereereni Ogtiaabriiin kubiskaliin 15 ziliin oi gyiceter ilyybçelen gyicedkeke.

2. Finaanciin tosobiigi gyicedkeke ba kamtarsan azaluudaas telberini gyiced nekeze abka jabadaliigi kangakiin tula tus finaanciin alban gazariin salbarinuudiin kedelmeriigi şinedken zasaka. 1931 onii ba ene ziliin ekin kvaartaliin byke dojomkiigi 1932 onii Main 15 kyrtel byrimesen usadkaka.

3. Aza yiledberiiin byke salbari oronuud dotoroo yiledberi sangiin tosobiigi gyicedkeke, yiledberi dotoriin resyyrsiigi elsyylke, aza akuin toocoogi bejelyylke, ooriin yniigi kimdaruulka—edenii teleo eris katuu temecel jabuulka.

Enyyniigi şalgan yzekiin teleo olon niitiin kabaadalgataigaar tuskai brigaada emkidkeze ene 1932 on dotoroo tere şalgaltaar tus kizaariin gol yiledberinyydiigi kabaaduulka.

4. Kolkoosiigi finaanciin ba aza akuin talaar bekizyylke keregtə ton idebkitei tusalamza yzyylkiin uçaraa tedenii yiledberi sangiin tosob ba toocooto medeenyydiigi zokiooko jabadalda ynekeeree bodoto kereg deere tusalaka.

5. Naimaanii salbarinuudiigi ba kedee nutagaas kudaldan abka edleliigi yrgedkesenii yndese deere 1932 onii ed tavaariin ergiltiin tosobiigi gancakan gyicedkekeer yle baran ilyy gyicedkeke, enyyntei negen kamta ed tavaariigi nege gazarta kebtyylke jabadaltai bolon naimaanii yne tukai zebleltə zasagiin bodolgo zabkairuulka yzeltei eris tes temeceze sovkoos kolkoosiin naimaagi yrgeer delgeryylke.

## Byke kolbooto ulasiin teb gyicedkeke komiteed bol socmeriicoogiin arbiitar bolbo

Moskvaa, 2. Byke kolbooto ulasiin teb gyicedkeke kamiteed bol Zyyn—Baruun sibiiri ba Alas-Dorono kizaar bolon Buriaad-Mongol respyyblig—gurban kizaaruud koorondoo socaliis meriicoo jabuulsaniigi şalgan kimgadaka—arbitariigi bejedee daaza ababa. Tus kizaaruudiin nam ba zebleliin emkinyydiin ketelberi dooro olon niitiin kabaadalgaar mongon zeeri elsyylke ziliin tosobiini gyicedkegdeke geze bata naidanam.

B.T.G.K.-iin priizedyymiin geşyyn ba ulasiin zeelildelgiin teb komsoodiin tyryylegçe Kytyyzov.

## Mogoitiin MSS finaansiin tosebiigi ilyy gyicedkebe.

Agiin aimagiin, Mogoitiin MSS bol ene 1932 onii maşiiniin aagcada 30 mingan tekerig cugluulka tosebtei baisan tyynees monoo yjede 10 garan mingiini cugluulaad tus tosobiigoo ilyy gyicedkekiin koinoos bolşoviig josoor temeceze baina.

Ceden—Dorzo

## Finaansiin keregte gabşagai jabasan nekeriigi şagnaba

Jaruuna. Viitiniin somonii silpoogiin tyryylegçe nek. Ajuuşiin gedeg finaansiin tosobiigi gyicedkeke keregte bolşoviigiin çin zorigoor kedelmerilezə tus tosoboo 226 kubi gyicedkesenii teleo şagnal ababa.

Basa, tus silpoogiin pravleeni bol kojordoki kvaartaliin tosobiigi mai sarada byrimesen gyicedkeke tukai eldergiin ba Kendiin somonii Silpoonuudiigi socaliis meriicoede uriba.

CDŞ

*Kabariin tarilgiin çanar teempe kojoriin teleo temeceke*

# ...orinii ba traagtariin kyçiigi zoboor ...mkilke jabadal tarilgiigi kangaka

## ...agtar morin kojoriin kyçiigi taaruulza kubaaka.

...iin tarilgiin yjede azaliin ...gajaa zydkekii kyçiigi ...keke jabadal şiidkekii ...a. Gebeç, odoo tarilga ...ada, manai kedoo nuta... olon dutamaguud tokioo... ...nii barimtanuud olon

...der manai sonindo toli... SSR-iin Gazar Tariaalan... komisariaadiin togtool ...gdasan dutamag ba al... manai respyyblig dotor ...eze medebel zokino. ...aagtariin staancanuud ...tar morin kojoriin koo... zoboor kubaaza, azaliin ...iigi taaruulan zokioozo ...allaka jabadal ton du... GTar. komisariaadiin tog... ...orkoi dursagdasanbaina ... Mukar Şiberiin aimagiin ...ina traagtariin staanca ... komuuna bolbol ton zigşyyritei alduu gargaba. Ene M T S bol saja monoo zilde togtoson baina. Maşiina morin kojoriin kyçiigi ajatai taaruulza emkidkekiin orondo, karin tus M T S-iin tekerieen dotor bagtasan Cuulgiin komuuna bolbol brigaadanuudaa taraaza baiba. Enyyn tukai manai soninii ene ederiin dugaarta tolilogdobo.

Ene mete jabadaluud ganca Mukarşiberte tokioolgoson geze bolko ygii, magad bişeç gazaruudaar baika azai. Uçar tiime tula odoo darui kurdan ene metiin alduunuudiigi şuud zasaka keregtei.

Nen tyryyn, ilangajaa saja togtozo baisan M T S-yyd ba tedenii tekerieende bagtasan kolkoosuudta ene tolilogdoson G T A K-iin togtooliigi saitar nebteryylen tanilcuulza, tokiooldoson alduu dutuunuudiigi darui usadkaka jabadalda kolkoosiin olon niite geşyydiin sanal ankaraliigi cem kanduulka josotoi.

Kabariin tarilgiigi erçemtei gyicedkeke jabadalda byke kyçe çadalaa elsyylze, alduu dutuunuudiigi jabuud dundaa zasaka ton çukala. Basa yrisenii noormo alban josoor kiike jabadal ba traagtariin kedmeriçediigi ideke kooliin zyileer kangaka jabadaliigi emkidkeke çukala geze tus togtool dotor dursagdasan baina.

Selengiin maşiina traagtariin staanca deere tariiga ekilkiin urid keden konog traagtarçadiigi kenoseer kangal ygii baisan uçar baina. Ene metiigi ton darui usadkaka maşa çukala ba G T A K-iin togtooliigi gol bolgon tarilgiin kedelmeri emkidkeke, traagtar morin kojoriin kyçiigi taaruulan kereglekе jabadaliigi kangaka josotoi azai.

Ene keregiigi baakanç udaaruulza bolko ygii. Ton kurdaar bejelyylze alduu saaduudiigi maşa şuud zasaza, tarilgiin çanar ba kurdabçalal kojoriin tula bolşoviig josoor temecejaa.

# ...lgiin tyryyşiin oderyydiin endyynyydiigi tyrgen zasajaa.

## ...ud ba moridiin koorondoki kedelmeriigi zoboor kubaaka, brigaada ba beleg ...elceete azaliigi bejelyylke jabadaluud bolbol tarilgiin amzaltanuudiigi şildkene.

## ...in gazar tariaalangiin aradiin komisaarnariin koleegiin togtool

...ba Koito kavkaasiin kol... maşiina traagtariin staan... ...lgiin tyryyşiin oderyy... yzekede jikenyyd du... ...zel:

...uud ba morinuudiin ...ariin gazariin kedelme... kubaarilaza çadaa ygii ...ariin staancanuud olon ... negen maşiina traagta... ...ud, ilangujaa şine staan... ...l moridiin kedelmeriigi ...edelmerinyydtei kamta ...idkel ygiigeer ooriingoo ... kizaarlasan azai. Mori... ...yygeze çadamaar ken ...ride zarim negen maşii... ...n staancanuud bolbol ...i kereglesen iime ton ...uruu uçaruudiigi ileryyl... ...obeliin tarilgiigi tarika ...ko kedelmeride traagta... ...d, baikada zarim kolkoo ...s nileed kendo kedel... ... baisan (Meletoroliskiin, ...a Riikoviin MTS-nyyd). ...olon kolkoosiin pravlee... ...l kedoo gazaraa kooliin ...altar emkidkel ygii ba ... moridto zailaşa ygii ...altaar kangan ygii nege ... oderte kemeeseni ilyy ...adag ba moridiin tus ...in zergiigi karal ygii ...oo adali açaa tokodog ...isan azai. Kolkoosuud ...ii tarilgiigi kurdadkaka ...edeg baigaa, kari eneni ...adkakaas baitugai koişo ... juub gebel enyynees ... ba gemtedeg baina. ... kamta tarilgiin bykii ... moridiigi ton baga kereg ...kende ba kengen kedel... ...taraarkiigdesen uçaruud ...d enyynees bolzo taril... ... saatasan (Mikailoviin ... şalgalta bolkodo 60% ... baisan bygeed tedeni ...elmeride kereglegdezei). ...yriin kelceete azaliigi ...geze oroldoko ygiin tu... ...amiin TK-diin eris çanga ...dyylsen zaabari baitar, ...abariin tarilgiin kedelme... ...siin geşyydiin dunda ...elceete azaliigi bejelyyl... ...dog kolkoosiin pravlee... ...iina traagtariin staanca... ...ariin keregiigi erkileke ... olon yzegdesen baina. ...a beleg belegiin kelceete ...al nege negeeree kiiike ...alaar selgeke uçaruud ... baina. Ene bolbol tarilgiigi saatuulka jabadaliigi yzyylsen bygeed zarim uçaruudta ene bol kedelmeriçenii, tus byri plyyg ba yrise taridag maşiiniin koorondo kirkag—mizaa yldeedeg baina. (Koito kabkaasiin, Krapootiin rajoonii „Voroşiiloviin" ba „Çervooniin Kasag" geze kolkoosuud).

4. Nileed olon rajoonuudta yrise tarika noormiigi baiguulkadaa ton boloşo ygii kuuli zakiraani josoor jabuulsan uçaruud baigaa. Zarim gazariin keregiigi erkileke zurgaanuud yrise tarika noormiigi gargakadaa bykeli mozo deere zokiooson ba tereni zarimdaa ton jike kemzeetei ba zarimdaa kemgyi baga bygeed ene noormiigi kolkoosuud ba MTS-d (odeesiin mozo) oosedoo medeed, nutag, nutagiingaa erke baidalda taaruulan zasaka erke ygii baidag (gazariin kerosenii baidal, yrisenii çanar, tarika gazariin kagalalga, şiig ba tarisan yji g. m.) Ene selgeze bolko ygii ba zakiraltaar egesen tarilgiin noormo bolbol kolkoosçondo tusa kyrgeke ygii, kari tedeniigi kudkuulka kereg mon azai.

5. Kolkoosuudta kolkoosiin brigaadanuudiigi emkidkekedee kolkoosçonii aza suusan gazariigi karalcadag ygii jabadaluud olon baidag. Kolkoosiin brigaadanuudiigi emkidkekedee somon, toskonii zakada juu beje bejenees kolo suusan kolkoosçonoos byridkedeg baina, ene bolbol kedmeriigi emkidkekede ton emki muutai zadagai ba tybegtei baina, ilangujaa tomo somon ba toskonuudta („Ilijiça", „Şine baidal", „Azaliin tug" ba „Socaliismiin teleo g. m. kolkoosuud)

6. Nileed olon kolkoosuud bolbol maşiina traagtariin staanciin traagtarçaniigi kedelmeriiin yjede, kooliin keregseleer kangaka geree biçegiin ujalgatai baisan aad, tyynee dyyrgee ygii deerees MTS-iin traagtariin beleegyydiin byteece jike ...dooşo oroson baina.

SSSR-iin Gazar Tariaalanii aradiin komisaarnar bolbol bykii gazariin keregiigi erkileke emkinyyd, maşiina traagtariin staancanuudiin direegteryyd, kolkoosiin pravleeninuud ba „Socaliis gazar edlyyri" sonin ede bygedede duradkan zakirakani juub gebel erte tarilga kiideg rajoonuudiin, saja ekileze tarilgadaa orozo baisan koolkoosuudta ene endyy ba dutuunuudiigi oosediingoo kedelmeride dakiza gargaka ygiigi oilguulan, ton oiriin cagaa zaabari egegtii gebe. Enyyntei kamta SSSR-iin Narkomzeemiin bykii kolkoosiin sanaliigi dabkarlan kanduulka uçar bolbol Narkomzeemeer şagnagdasan kolkoosuud ba maşiina traagtariin staancanuud oosediingoo dabaltanuudiigi traagtar ba moridiin koorondo kedelmeriigi zoboor kubaasanii yre ba traagtar, moridiin kedelmeriigi sainaar emkidkesenii bolon kolkoosçonii azal kedelmeriiin toocoogi tasaldal ygii jabuulza, brigaada ba gryypiin kelceete azaliigi bejelyylsenii yre mon bolno azai.

## Şaraldain M T S morinii kyçiigi toolgyi tarilgiin brigaadiigi butargaba.

Mukar—Şiber. Tus nutagiin Şaraldain toskondo maşiina traagtariin staanca togtood odoo kabariin tarilgada Şaraldai, Zangin, Cuulga gurban somonii bykii kolkoozuudiigi dyyren kariaadaza tedenii tarilgiigi „cem traagtariin kyçeer" yiledke geze tosob zokioogood tus tus kolkoozuudta sonoskol gargaba.

Ene gurban somonii kolkoozuud bidenii tarilgiigi traagtaraar kiine geze kamag bykii daiçalkii beledkelee suladuulza togtooson brigaadanuudiigi taraagaad baina. Zişeelebel: Cuulgiin somonii „Oçon" geze komuuna 244 ga tarilga kiike tosobtei baikala 20 plyygeer kakalaka geze brigaadanuudiigi emkidkeed baitarani M T S-iin direegcees „tanai komuunada traagtariin kyçeer 246 ga tarilga kiine" geze caarsa jireed togtoogood baisan brigaadani butargagdaba.

Iime deerees S S S R-iin gaz. tar. arkomaad ba kolkoosiin teboos—traagtar morin kojoriin kyçiigi zoboor kubaaza brigaadiin ka beleg belegiin kelceete azal jabuulbal tarilgiin ilalta şiidkegdene—geze zaabarilan togtoosoniigi martabuu.

Tiin zuura ene zilde togtoson maşiina traagtariin staanca bolkolo kaadar dutuutai, traagtariin zolooçod teeknigee gyiced şudalsan ygii, tesoboor abtaka traagtaruud dyyren kylieegdee ygii geze medeke keregtei.

Mon cagta magad M T S-iin tosobte kyçee kedelgeze çadabaçi brigaadanuudaa taraal ygii moridiin kyçiigi niiceldyylen taribal okorkon bolzorto dyyrgeke ba tyrgen tarisan gazaraas urgaca sain kylieegdeke geze medeke josotoi.

Almaas.

# Kitadta

## Japoonguud ba Kitaduud kojoriin koorondo eb tasaralga bolbo

Şankai, 8 (T) Japoonguud ba Kitaduud kojoriin koorondo bolson eb tasaralta tukai japoontonii zygees medeecene: Egeeliin kynii kubcasa emecesen Kitad kyn bol, Hansianda baisan japoonii karuulçadta oiro jireze tedeniigi buudaad ooroo kojor dakin buuduulba gene. Basa Çapeede ese tanigdaka nege kitad kyn bol oiro şadaraas olbo bi geze negen caasanda booson juuma japoontondo egbe. Usan ceregyydiin kitadiin egsen juuma zadalkadani teserelte bolzo, karuulçad alagdaad, kitaad zugdaza oçoson baina. Caaşadaa beleg Kitaduudiin japoonii erketeniigi dobtolsonii ba japoonii 2 opiceeruudiin oiro şadar baisan Kitadiin Snaiperuudiigi buudasanii tukai medeecebe.

* *

## Eb nairamdaliin konfereence bol zokildoko biçeg batalba.

Şankai, 8 (T). Eb nairamdaliin konfereence bol main 5-nii oder zokildoko biçeg batalba. Ene biçegeni darui kycendee orono geze „Sim-Byn-Ringo" Şankai kotoos medeecene. Zokildoko biçeg dotor japoonii ceregyydiigi abaaçaka tukai zyil ogto ygii. Gancala, japoonii cereg bol settelmentede kamaatai gazar ba janvaariin 28 kyrtele japoonii ceregiin baisan Konikoygiin rajoondoki settelmentetei zergelen baisan zam teeşe abaaçagdaka josotoi gegdesen baina.

## Kitadiin kotiin zakiraan Japoontonii tyrimkii aasada esergyyceke medyylge kiibe.

Şankai, 8 (T). Kitaadiin kotiin zakirgaan bol settelmetiin kamaatai gazarta japoonii usan ceregiin ooriingoo duraar orosondo esergyyceke esergyyseliin medyylgiigi olon ulasiin koorondiin keregiigi jabuulka gazarta oruulba. Japoontonii usan ceregiin setteimentiin kamaatai gazarta orosonii ulamaas 24 Kitad kyn şarkatuulagdasan baina. Settelmentiin zasagiin gazarta baigaa ulasuudiin deplomaad teleelegçed bol japoonii zasagiin gazarta esergyycel oruulka sanaltai geze medeecene.

## 11 Kitad kyn kinaltada abtaba

Şankai, 8 (T). Ysynde 11 Kitaad kyn kinaltada abtaba geze japoontonii zygees medeecene. Ene Kitaduud bol teserdeg somonuudtai baisan azai. Kinaltada abtagçad bol Ysynii elegtriin staancada teserelte kiike zabdalga kiisen geze gemnegdene.

# Zeneevede

## Zeblelte ulasiin teleelegçed jerenkii komiisto şine duradkal oruulba

Zeneeve, 5 (T) Zeblelte ulasiin teleelegçed bol buu zebsegiigi kuriaaka konfereencede memoraandym medyylge oruulba. Memoraandymiin udkani ulas bykenii bejee kamgaalka jabadalda kereglegdeke doodo kemzeegiin zebsegyyd, baisan gazariin erke, tuskai uçar baidaluud geke zergiigi karaada abalcaza buu zebsegiigi kasaka gesen togtooliin jerenkii komiisto apreeliiin 20-do batalagdasan deerees zeblelte ulasiin teleelegçed bolbol dursagdasan zyilyydees gadana oron byriiin ezelzesuusan gazariin kemzee, kuurai ba usan kiliin urta bogoniiin kemzee kynzonii keçeneen yskeneer suusaniigi tedenii mozonuud dotoroo keçeneen zigdeer kubaagdaan suusaniigi gazariingaa kemzeegiin zergeer keçeneen urta temer zamtai baisaniigi, temer zamuudiin oron dotoroo jamaraar kubaagdasaniigi, busa zamuudiin jamar zergetei baisaniigi kilede oiro çadar temer zamiin keçeneen baisaniigi adali ulasuudiin kamaatai erkinyydtei zergelze baisan dalain basseejenguudiin koorondoki kolboo zam, ene basseejenguudiin keçeneen kolo oiro baisaniigi, dalain poortonuudiin too, dalai da garka jabadaliin keçeneen kilbariigi tus oronii busa ondoo oronuudtai jamar zerge ceregiin kolboo bujuu zokildoltoi baisaniigi, tuskai zarim oronuud bajuu syyliin ba gurbadugaar oronuudiin koorondo baigaa ceregiin kolboo bujuu zokildoluudiigi, bişe oronuudtai karilcaka ulas teriin karilcaanii jamar zergetei baisaniigi, bujuu tuskailbal busa ulasuudtai keçeneen sain karilcaatai baisaniigi, delekein dainaas koişo keçeneen dobtolgiin ajuuliin zanalta ygii baisaniigi karaada abalcaka josotoi geze duradkal oruulna.

Geketei kamta dursagdasan yjede tus oron bol gadaadiin zebsegte kyçenii zygees dobtologdoko gazar bolson ygiigi ba olon ulasiin koroondoki eb nairamdaliigi sakika geze baiguulagdasan zokildoliigi ebdesen dain ceregiigi sonoskol ygii koroto jabuulganuudiigi kiisen. Θosediingoo erketeniigi bujuu oosediingoo ulasiin aşag tusiigi kamgaalka şaltagaan olzo busadiin kamaatai gazarta ceregiin kyçiigi ilgeesen iimees buu zebsegiigi kuriaaka tukai togtooliigi sakina geze itegeşe ygii ulasuudiin çukam biigi karaada abalcaka çukala.

**Temdegleke zyil:** Zeneeviin jerenkii komiis deere manai SSSR-iin duradkaliigi buruuşaan orkisonii daraa ene medyylge egesen baina.

# Kolkoosuudiin barilganuudiin teleenee gol sanalaa tabika

## „Kamtiin azalça" geze sonin biçegiin dutuu zyil

...del ba kas nyydel azal... ...iigi tebkinyylen suuri... ...nii azal baidaliigi kam... ...edkeze socaliis josoor ...igaa yjede, kolkoosuu... ...da gol sanalaa tabika udka çanartai azai.

Uçar iime deerees mal azaltai Agiin aimagiin sonin biçeg „Kamtiin azalça" bolbol kolkoosuudiin barilgiigi kurdabçalkiin teleenee jamar zerge temeceze baisaniigi şyymzelen yzebel iime baina.

...mal azaliigi bolboson jo... ...ulan dabzyylze baisan ...iigi ton sain dulaan ... kangaka ba tyynçelen ...erdem sojoliin kegzel... ...a bolon niitiin kooliin ...e metiin baira baiguu... ...i yyskeke jabadal bol... ...e ulas teriin ba azakuin

„Kamtiin azalça" bolbol kolkoosuudiin barilga tukai uul sanalaa ogto tabisan ygii ba karin ogtolon martasan baina, gekede alduu ygii azai. Ene sonin bolbol kolkoosuudiin barilgiin 1932 onii tosob ba tyynde modonii beledkeliin ker zerge jabasan geke mete tukaida jamarçi ketelberi ba zaabari bolkoor biçegyydiigi ooriingoo sonindo tolilson ygii baina. Gadana kedoogeesçi barilgiin jabuulgiin ba modo beledkeliin medee zyilyyd ygii şakuu gebeçi, fivraali 29-ii 12 dugaarta aimagiin namiin 13 dugaar konfereence kuraliin togtool dotor dursasani bol, „Kedoo azaliigi zasabarilan baiguulka gol bolko nyydel azaliigi suurizuulka kemzeeleçe ygii çukala bogood, enyynee ereke bişe barilgiigi çamduulan keregceliin modo beledkeke, şabar juu gyremeleer maliin barilganariigi yrgedkeke, tus barilganariin kedelmeriçen ba nutagiin kyçe kanduulka jabadaluud gol bolko. Eldeb kaişa kereg kandaka jabadaluudiigi usadkaza, enyynee nutagiin namiin emkineriin kariuucalgiigi çangadkaka edenii erkeer 1932 ondo 1500 ailaas dooşo bişiigi saizaruulka bolono." gesen nege keden ygenyydiigi zyilyydiigi biçesen baika jum. Tus namiin konfereence deere kelesen gazariin refoormo ba kolkoosuudiin baiguulga barilga tukai gargasan togtooliigi tuskai beleg biçeke ygiigees gadana deere biçesen keden ygenyydiigi unşaza yzekede udka çanariin talaar arga ygii sula baina.

Tyynii caana marta 28 ederiin 18-dugaarta Cagaan uuliin somondo modo beledkeliin kedemeriçediin oosed dundiin meriicoo yildesen tus nege biçiikan zyil biçesen ba mon apreeliiin 5 nii dugaarta Çuluutain „Leeninii" neremzete arteeliiin ene ziliin barilgiin tosobiigi biçesen baina. Enyynees bişe kolkoosuudiin barilgiin tukai juuçi ygii baina.

Iimede „Kamtiin azalçi" bolbol kolkoosuudiin barilgiin jabuulgiigi ba tyynii tuiliin çukala ulas teriin ba azakuin çanartai asaniigi segnesen ygii juu ali ogtolon martasannaa yndeseereni usadkaza, ene ederees koişo tus kedelmeride bolşoviigiin kurdabçalalaar orozo kabariin tarilgatai zergeşyylen kolkoosuudiin barilgiigi jabuulkiin teleenee byke sanalaa tabika josotoi bolozoi.

# Ene ədər

### Eʙ nairamdaliin konfereencede kitadaas suusan çukala tələələgçə Gotoici gegçiigi suragçad zodoʙo gene

Şankai, 9 (T). Main 2-iin eglөөgyyr 30 suragçad Gotoici (Nankinii zasagiin gazariin gadaadiin keregiigi erkilke miniisteriin nөkөr ba eb nairamdaliin konfereencideki kitadiin çukala tөlөөlөgçө) gegçiin bairada orozo, Gotoiciigi zodozo kojor gazar şarkatuulba. Ene yjede Gotoiciin bairada baisan Taiçi, Gaston Kya geze generaaluud Gotoiciigi abarzai. Taici, Gaston Kya gegçed bol Gotoici gegçetei kamta Aangliiin koloonido bolko geze baisan konfereencide oçoko geze baisan aad, konfereence bol zөbkөn Gotoicitai tokiooldoson keregees gadana basa japoontonii Tokioogoos zaabari abaa edii baisan deerees koişoluulagdasan baina. Pytyn ba Pytynees urigşa baisan rajoonuudiin ceregiin kyçiigi taraaka zokildoliigi esergyy zanalta kiideg kitadiin nutagiin emki baiguulganuud Gotoicida jiredeg bolson geze Kitadiin soninuud biçene. Gadana tөlөөlөgçөd bol kitadiin erkiigi ebdeke jabadal ygii juu geze sezegleze uridçalan kiisen zokildoliigi tunkaglakiigi erilte kiisen baina. Basa Kitadiin deede surguulinuudiin tөlөөlөgçөd bol keden asuudaluudta kariuu өkө erilte kiize Gotoicida jiresen azai. Francuuziin tөlөөlөgçөd tөlөөlөgçөdiigi kinaltada absan juma geze medee baina.

### Kitadiin genaraaluud eesəd koorondiin dain kiize ʙaina.

Şankai, 9 (T) Eldeb gazaruudaas abtasan medeenyyd deerees bodokodo Çeniczitan (Gyandynii rajoonii ceregyydiin daraga) bol agaariin ceregyydiigi şinedken emkidkeke jabadal ekilsen baina. Agaariin ceregiin daraga Çzangyi Czan bol (Ky Kan Min Syn fo gedegiin bөlөgtө kamaatai kyn) albanaas çөlөөlөgdөzө, tyynii orondo Çemiczitan gedeg өөriingөө kyniigi tomilbo. Çzangyi Çzan bol admiraal Çzen Cze gegçetei (Basa Ky Kan min Syn fo gegçiin nөk.) zokildolgo batalza, Çzen Cze gegçe niuucaar Gonkoug oçoson baina. Ene zokildolgiin josoor kitadiin cereg bolbol Kainani aral (Kantonoos baruun uragşa) ba Danezvei abaaçagdaka bodomzotoi azai. Zarim negeagaariin ongoconuud Kanton oçoko zabdalga kiibeçi barigdasan baina. Çeniczitanii ceregyyd ba Çzencze gegçiin ceregyyd kojoriin koorondo tulacaldaan bolzo Çeniczitanii cereg ilasan mete medee baina. Yynii syyleer Çeniczitan bol admiraal Çzencze gegçiin ceregyydiin zebseg kuriaaka geze bodobo gene. Kanton kotiin bajaçuudani kotoos nyyze, oficeeruudiin bylener Gonkoug oçozo baina. Gonkoug Kanton kojoriin koorondo parakooduud jabakaa zogsobo. Ene bolson keregyyd bol Ky Kan Min Syn gegçiin bөlөgtө jike saad uçaruulna geze ulas tөriigi erkilegçe kynyyd sanadag baina. Gebeçi, Çeniczitan bol Nankin ba Çan Kai Şi kojorto medelee өkө kebeeree baisan uu ali Nankin ba Kykani kojoroos salaza Gyandyni geze gazarta өөriingөө tusagaar zasag baiguulka sanaltai jabasani ese medegdene.

### Japoontondo zuruul kudaldasanii teleo kudaldaanii palaatiin geşyyn kinaltada aʙtaʙa.

Şankai, 9 (T) Kantonii zasag bol Japoontondo zuruul kudaldasanii tula gemneze kudaldaanii palaatiin geşyyniigi kinaltada ababa.

### Kitadiin alʙan gazaruudta japoonii nojod oroʙo.

Şankai, 9 (T) Mygdenii erketenii zasagiin gazar bol erketenii ba jөrөnkii keregyydiigi erkilke gesen kojor departaamenta (alban gazar) emkidkebe geze „Şenczynşi boo“ geze sonin biçene. Jөrөnkii keregiigi erkilke departaamentiin 4 tobçoonii udaridagçadaas 2-ni japoonguud baina. Tedenii negeni jөrөnkii keregiin tobçoonii udaridagça, negөөdөni mөngөn sangiin tobçoonii udaridagça azai. Erketenii keregiigi erkileke departaamentiin 4 tobçoonii udaridagçadiin 2-ni basa japoonguud baina. Sajadaa neegdeke geze baisan tөbiin şine baankiin direegteriin orologçodo Lormozski baankiin geşyyn japoonkyn tomilogdobo.

# Kolkoosuudiigi ʙekizyylke ʙa mal azal kөgzyylk jaʙadal ʙolʙol kөd. kөd. ʙiçөgçediin zor...

## Kөdөlmөriçөn kөdөө ʙiçөgçediin respyyʙligiin 5 dugaar kuraliin togtoo...

(Ekin yrgelzelelni tus soninii 108 (661) dugaarta yzegtii)

### Ƶagasanii ba agnuuriiin aƶal

Negedygeer tabanziliin tөgөskөliin zilde kolkoosiin baiguulaltada kolkoosuudiigi emkidkeliin ba aza akuin talaar bekizyylke, azaliigi tuskai şudalalgatai bolgon şinedken baiguulka ba şine şine olzoboriiin usanuudiigi byrin kereglеke, yiledberilkii zebsegyydiigi kereglekedee kariuucaka ezegyi jabadaliigi usadkaka zergiin jabadaluudani zagasa agnuuriiin rajoonuudiin keblel ba kөdөlmөriçөn, kөdөөçөn biçegçeneriin gol yyrgeni bolko uçartai.

Kөdөlmөriçөn kөdөөçөn biçegçener bol kolkoosuudiigi emkidkeliin ba aza akuin talaar bykezyylke keregtenen tyryyn agnuurida jabadag zoniigi brigaada bolon agnaka barika jabadalaas yndeselze, bykii kolkoosuudta ba ali bykii kөdөlmөridөө kelceete azaliigi baiguulkiin tula ţemecelde elsyylen kanduulka. Kolkoosuudiin dergede yiledberiiin zөblөldөө emkidkekiin kөdөlmөri delgeryylze, yiledberiiin kөdөlmөri jabuulgada ba nen ţyryylen zagasanii barilgaas duldiiduulan azalta ederөөs toologdodog kөdөlmөriiin bykii salbarinuudiin noormo zokioon baiguulka jabadalda kolkoosiin pravleeniiin tusalagça bolko josotoi. Zagasanii barilgiin kөdөlmөriiin bykii jabuulgada ekeneriin kyçiigi kereglеke jabadaliigi onco çukalaçalka josotoi.

Toocooto azal—nөk. Staalinii negen çukala zaabari mөn. Zagasa barika brigaada bol өөsөdiingөө kөrөngөөr yiledberilkii josondo oroko doo kaniin sonin biçegiin kөdөlmөridө gol suuriigi ezelne. Kөd. kөd. biçegçener bol bolşoviigiin ţeempeer kөdөlmөrildөg kolkoosiin yiledberiigi yzemzeteigeer baiguulka ba zagasaçan kolkoosçonguudiin ed kogşol zanşal baidaliigi saizaruulkiin tula temeceliigi emkidkeke josotoi. Kөd. kөd. biçegçeneriin ţogtomol kaadranuudiigi beledkekiin tөlөө temeceke.

Zagasanii azalani zagasa barika ba tyyniigee bolbosoruulka ţeeknigiin yndeseer tonç kozomdongi, kagad gar azaliin janzaar baidag ba yndesen kapitaalaar jikeken dutamag baiza, gyn yrgelzeer zagasa barika yyrgiigi dyyrgene ygii. Iimees zagasa barilgiin bykii emkinyyd, kolkoosuud, keblel ba kөd. kөd. biçegçenereni iime yyrgetei baika josotoi.

1). Zagasanii aşagţa azaliigi şinedken baiguulka tyynii bykii jabuulganuudiigi mikaanigzuulka (ongociigi motooroor jabuuldag bolgoko, kөrөngө oruulaltiigi jikedkeke g. m,) kөdөlmөri jabuulka gyn yrgelzeer baridag bolko, gancakan niitiin jabadalda zagasa barika gesen bodoliigi butacokizo, ţasaraltagyi barilgada oroko, mөn tyynçelen „zagasanii barilgiigi Ilijiinii ədərtə“ zogsooko g. m. busa şazanii sain өdөryydiin kuuçanii zanşalligi şuud usadkaka.

2. Ynetei centei yylteriin zagasiigi (oseetra, oomoli, signa) zokioomol argaar olon bolgoko bodotoi kөdөlmөriiigi jabuulka. Yyniigi zagasanii azal saizaruulkiin togtomol yyrge bolgon tabiza yiledberilsen keden keden turşalganuudtai bainamdi (kyrbyligta bii)

3. Zagasanii azalda gyn yrgelzeer mikaanigzuulsan josoor zagasa barika jabadaliigi nebteryylen kereglеke, zagasa barika şine şine arganuudiigi erike g. m. udaridka tasag bolko yyrgiigi ulasiin zagasa barilgiin gazarta olgoko.

4. Baigaliin ergi şadariinkidiin zagasa angiin bajaligiigi byrin gyiced kereglеze çadaa ygii baisaniigi byridken temdegleze, kaniin sonin biçegyyd ba kөd. kөd. biçegçenereni baigal şadar azal erkilze baigaa kolkoosuud ba ygiitei dunda çadalţan olonii zygees tus azalda tusalamza yzyylke ba tyyniigi emkidkeke jabadalda olon niitiin kөdөlmөri bolgon nebteryylke uçartai.

Tus onçoloson yyrgiigi bodotooroni kөtөbөrilkө ba gyicedkeliin tөlөө ţemecelde kaniin sonin biçeg ba kөd. kөd. biçegçeneriin yjiin kөdөlmөriigi tus tus şudaluulza, ţedende tuskai daabari өgөөd, tedenii idebkite jabuulgiigi zagasanii azaliin onco negen salbarida kanduulan jabuulka keregtei. Tere gazarta olon niitiin dunda sojol bolbosoroliin kөdөlmөriiigi gol dundani barimta bolgon jabuulka uçartai. biçegçenerini kozomdozo baigaa agnuuriiin azaliigi şinedken baiguulkiin tөlөө temeceke ba nen tyryylen agnuuriiin edlyyrite gazariigi kereglekedee kariuucaka ezegyi jabadaliigi usadkaka yyrgetei bolno.

Enyynli kamta keblel ba kөd. kөd. biçegçenereni mөn anguuçadiin oimodonii edlyyrite gazariigi ali zergeereni өrgөnөөr kereglekiin tula temeceke, anguuçadiigi jikenkidee aşagta azaliin gazarta bailgaka, agnuuriiin staanciigi erkim sain baidaltai bolgoko, kereg ygii zyilyydiigi cugluulka jabadaltai amargyiken temeceze, angiin azaliin yndesiigi saizaruulka, anguuçadiigi yiledberiiin keregceleer beledken kangaka jabadaliigi saizaruulka, kozomdozo bykii əmçiin agnuuriaas aşagta azaliin gol aimaguudta agnuuriiin kolkoosuudiigi emkidkeke josoor ka... azalda şilzen oruulkiin ...ceke, Buriaad oron do... riiin azal baiguulka j... bykii tusalamza yzy... baika josotoi.

Urid tabigdasan ... agnuuriiin aşagţa azali... diin keblel ba kөd. kө... riin kөdөlmөriiigi ynde... şinedkekiigi erilgelne. ... bol manai gadagşa ga... raanii negen çukala ty... ezeldeg zyilsen tulani a... saizaruulkiin tөlөө ... tөgөskөkii çanartai d... liin tөsөbiigi erkim sai... kekiin tөlөө temecelen... kөd. kөd. biçegçeneriin ... nartai yyrge bolko joso...

### Angliin aƶal

Kede keden ynetei centei olon janziin aşagţa azaliin amitanii aimagaar bajalig Buriaad oronii ergөnelenkii kadatai kөbçөtei daidanii gazar kөrөngiin aşaglal jiketei agnuuriiin azaliigi bytemzeteigeer emkidkeke jabadalda erkim sain uridçalan gyicedkeke nөkeceliigi olgono. Iimees agnuuriiin azal erkildeg rajoonuudiin keblel ba kөd. kөp.

### Gabşagai ba socaliis mөriicөө...

Kөd. kөd. biçegçeneriin urid baigaa aguu jike yyrgeni bol tedenii emkidkekii jabadaliigi saizaruulza, „negeed kөd. kөd. biçegçeni gabşagai baika,, bygeed gabşagaiçuudani— kөd. kөd. biçegçe baika gesen namiin loozoniigi gyicedkeze, odoo yiede gol ajuultai baruunii oportuniisma, „zyynii“ etegeed, yzingi libiraliisma, jikerken deerelkeke yzel ba nacanaliisma bolon tedeniigi ajadan dagaldagçadtai esergyycen, manai namiin gol şugamiin koinoos temecebel gyicedkeze çadaka şuu.

Sovkoos—kolkoosiin kebleliin kaniin sonin biçeg ba kөd. kөd. biçegçediin kөdөlmөri bol olon niitiin dunda nebteryylegdeke, bodotoi zyiliigi yzyylke ba gabşagai josoor jabuulagdaka uçartai. Kөdөlmөriçөn kөdөөçөn biçegçenereni tuskai kөd. kөd. biçegçeneriin gabşagai brigaadiigi baiguulza, olonii ţogtomol kөdөlmөriiin gazaruudiigi emkidken baiguulza, kozomdozo jabaa kolkoosuudta tyryyn jabaa kolkoosçonguudaar byksiirdke brigaada emkidken yiledberiiin byteemziigi jikedkekiin tөlөө yzemzeteigeer temeceke josoţoi Kөd. kөd. biçegçeneriin brigaadiin reejidiigi... KTI-iin KK emkinyydiin kamta kөdөlmөriçөn ba kolkoosiin idebkitenii kabaadalgataigaar ba mөn tuskai şudalagçadiin kamta өngөrgөkө josotoi.

Nezeed sonin biçeg ba kөd. kөd. biçegçeneriin nezeed brigaada bol doodo şatiin kebleliin uridaanii yndeseer koinogşodoo kolkoosuudiigi emkidkeliin ba aza akuin talaar bekizyylkiin tөlөө, beki b... baiguulkiin koinoos tem... kemzeenyydiigi tomilon... mөriiin tuskai negen ... rimtalan өөsөd kooron... mөriicөө baiguulka joso... leliin gabşagai brigaad... kөd. biçegçeneriin kөdө... ridkii çanartai gol m... bolno şuu.

Kebleliin bodotoi kөd... ryyn jabaa kolkoosuud ... suudiin ba busa aimagii... biçegçeneriin ţemecelii... yzemzetei turşalganuud... riiin tөb bolgon keregl... jikeken sanalaa tabika, ... len doodo şatiin soni... zygees deere baigaa ... kamtaaraa zakiaa өk... emkidkeke keregtei.

Sovkoos kolkoosiin ... biçegiin ba mnogotiraa... ridaagtaruudiin (kinagç... giin ba ulas ţөriin bol... şelyylkiin zorilgoor kab... kampaaniiin ekinde rid... tyr surguuli emkidken ...

Sovkoos kolkoosiin ... biçeg ba olon kesegeer... leliin ridaagtarnuudiin ... mөn moziin zөblөldөө... za dyreşen kozomdozo ... өөdө өrgөkө ba erkim ... bagçadiin turşalgiigi ke... tai şuu.

**Sonini erki...**
**C. Dondob...**

В.-Удинск, тип. БГИ зак. №1255 Бурлит 494 тир...